

Kampmann (S):

Man oplever jo somme tider her i folketinget, at folketingets interesse for en given sag er omvendt proportional med sagens betydning. Hermed vil jeg sige, at socialdemokraterne anser genanvendelsesproblematikken for måske et af de væsentligste sagsområder overhovedet, men det kan man just ikke se afspejlet i den interesse, der i folketinget er for den her sag. Men det er muligt, at vi kan trænge videre med synspunkterne på anden vis og senere i udvalgsarbejdet.

Jeg vil da også gerne indledningsvis takke miljøministeren for hans initiativ ved at afgive denne redegørelse. Vi er også i socialdemokratiet så storsindede at lade denne tak gå videre til den tidligere miljøminister, som, så vidt jeg har forstået, har været en smule impliceret i den redegørelse, der ligger her.

Vi finder, at det er rigtigt med en sådan redegørelse som et godt udgangspunkt for næste etape i miljøreformen. Jeg har indledningsvis understreget, hvor væsentlige vi opfatter disse spørgsmål, og det sætter vi også i relief ved at sige, at det for os er næste etape i en miljøreform. Ligesom vi gjorde dengang, hvor vi lavede forarbejderne til miljøreformen, hvor vi startede med en bredere debat på grundlag af en række forslag til folketingsbeslutning, er det også rigtigt at starte med en bredere debat på dette grundlag. Men vi vil meget gerne understrege, at vi ikke ønsker det skal forblive ved denne brede debat. Det skal meget gerne udmøntes i konkrete forslag og for os gerne i konkrete lovforslag, og jeg håber, at ministeren vil give os et tilsagn om, at således vil den videre procedure blive.

Ministeren placerer sin redegørelse på et idémæssigt grundlag, som vi er ganske enige med ministeren i, nemlig et idémæssigt grundlag om vækstsynspunktet i vores samfund. Det er for socialdemokraterne et meget betimeligt spørgsmål, om vi kan fortsætte væksten med den rate, vi hidtil har gjort det, og vi ønsker i høj grad i socialdemokratiet at stille et spørgsmålstegn ved, hvorvidt det vil være muligt, eller hvorvidt det vil være ønskeligt at fortsætte den nuværende vækstrate. Når vi stiller spørgsmålstegn ved, om det vil være muligt, er det, fordi vi, som det også fremhæves i redegørelsen, stiller

spørgsmålstegn ved, om ressourcerne vil være tilstrækkelige til at muliggøre en fortsat vækst, og selv om det måske nok kunne tillades i vores del af verden, i hvert fald en række år endnu, så ved vi, at det er på bekostning af en række fattigere lande, og det gør det moralsk forkasteligt at fortsætte. Når vi sætter spørgsmålstegn ved, om det er ønskeligt at fortsætte denne vækstrate, er det, fordi vi ved, at der som konsekvens af væksten ses en lang række menneskelige, psykiske og fysiske nedslidninger. Og for at vende tilbage til miljøområdet ved vi jo, at der er en direkte proportional sammenhæng mellem produktionens udvikling og ødelæggelsen af såvel det indre som det ydre miljø, og det kan naturligvis gøre det helt berettiget at sætte et spørgsmålstegn ved, hvorvidt det er ønskeligt med en vækstrate af det omfang, vi hidtil har oplevet.

Men selv om vi både er nødt til og ønsker at nedsætte væksttempoet fremover, vil det efter vores opfattelse kun være muligt at fastholde et vist begrænset væksttempo ved en større genanvendelse, og i denne forbindelse synes vi ikke, der er noget at sige til, at man starter — og det gør man jo også i redegørelsen — hvor det er lettest at starte med en øget genanvendelse, nemlig hvor man i forvejen genanvender, og der trækkes en række områder ud, som jeg skal kommentere i det følgende.

Først et par betragtninger om genanvendelsesmulighederne for glas. Dér har vi jo et ganske udmærket system for øl- og sodavandsflasker, men vi ved også, at det ikke er et 100 pct. system, der er en ventil i systemet, nemlig de herostratisk berømte øldåser. Der er en mulighed for at forbyde disse øldåser, og uden at gøre mig skyld i en yderligere proportionsforvridning ved at gøre det til et særligt centralt spørgsmål i denne debat, vil jeg nu nok rejse spørgsmålet, om ikke vi i god tid her i folketinget bør tilkendegive, at disse øldåser bør afskaffes.

For så vidt angår vinflaskerne og spritflaskerne, har vi tidligere haft et tilsvarende retursystem, som vi har haft for øl- og sodavandsflasker, og vi ser gerne, at vi etablerer et tilsvarende retursystem som det, der gælder for øl- og sodavandsflasker, således at det også omfatter vin- og spritflasker. Vi ser også helst, som ministeren er inde på det, at det sker på frivillig basis, men vi er parat til at gå